

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
संस्कृत विशारद (बी.ए.) बहिःस्थ
परीक्षा: डिसेंबर - २०२३
सत्र ५ वे
विषय: शिशुपालवध (19E455)

दिनांक: ११/१२/२०२३

गुण : ८०

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात. २) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य.

प्र.१. पश्चानां श्लोकानां सान्वयमनुवादं लिखत।

(२५)

- १) कटुनापि चैद्यवचनेन विकृतिमगमन्न माधवः।
सत्यनियतवचसं वचसा सुजनं जनाश्चलयितुं क ईशते॥
- २) आरम्भन्तेऽल्पमेवाज्ञाः कामं व्यग्रा भवन्ति च।
महारम्भाः कृतधियस्तिष्ठन्ति च निराकुलाः॥
- ३) विपक्षमखिलीकृत्य प्रतिष्ठा खलु दुर्लभा।
अनीत्वा पड्कतां धूलिमुदकं नावतिष्ठते॥
- ४) किल रावणारियमेव किमिदमियदेव कथ्यते।
सत्त्वमतिबलमधिद्युति यत्तदशेषमेष इति धृष्टमुच्यताम्॥
- ५) विरिधिवचसो मूकान्वागीशानपि कुर्वते।
जडानप्यनुलोमार्थान्प्रवाचः कृतीनां गिरः॥
- ६) सामवादाः सकोपस्य तस्य प्रत्युत दीपकाः।
प्रतपस्येव सहसा सर्पिषस्तोयबिन्दवः॥
- ७) अवनीभृतां त्वमपहाय गणमतिजडः समुन्नतम्।
नीचि नियतमिव यच्चपलो निरतः स्फुटं भवसि निमगासुतः॥

प्र.२. ससन्दर्भ स्पष्टीकरुत। (द्वे वाक्ये)

(२०)

- १) स्वस्थादेवापमानेऽपि देहिनस्तद्वरं रजः।
- २) परवृद्धिमत्सरि मनो हि मानिनाम्।
- ३) क्रिया केवलमुत्तरम्।

प्र.३. अ) एकम् उत्तरं विस्तरेण लिखत।

(२०)

- १) बलरामस्य विचारान् वर्णयत।
- २) उद्धवस्य विचारान् वर्णयत।

आ) एकम् उत्तरं विस्तरेण लिखत।

(१५)

- १) कविः माघः तथा तस्य कृतिः।
- २) युद्धाय उद्यतानां वीराणां तथा तेषां पत्नीनां वर्णनं कुरुत।
